

UWAGA DYSKRYMINACJA!

W 2015 roku na zlecenie Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzone zostało badanie pod nazwą „Dostępność lekcji religii mniejszościowych i lekcji etyki w ramach systemu edukacji szkolnej”.

W opublikowanym po badaniu raporcie Rzecznik Praw Obywatelskich uznał za przejawy dyskryminacji w dostępie do lekcji etyki:

- negatywną reakcją szkoły na zgłoszenie chęci udziału w lekcjach etyki przez rodziców, młodzież i dzieci;
- odmowę organizacji lekcji etyki ze względu na małą liczbę chętnych;
- odmowę zorganizowania lekcji etyki ze względu na deklarowany brak nauczyciela lub brak Funduszy;
- organizowanie lekcji etyki w sposób utrudniający uczestnictwo w zajęciach, np. poza standardowymi godzinami lekcyjnymi (etyka poprzedzona tzw. „okienkami”, zaplanowana późnym popołudniem) czy w placówkach międzyszkolnych oddalonych od miejsca zamieszkania ucznia;
- nieinformowanie uczniów i rodziców o możliwości wyboru etyki, niewpisywanie lekcji etyki do planu zajęć szkolnych, opóźnianie uruchomienia zajęć z etyki względem początku roku szkolnego.

Więcej informacji:

www.rownoscwshkole.pl

Jeżeli spotkasz się w szkole z przejawami dyskryminacji, nierównego traktowania uczniów ze względu na wyznanie (lub jego brak), potrzebujesz wsparcia, prosimy napisz do nas rownoscwshkole@gmail.com

Treść i projekt graficzny opracowała Fundacja Wolność od Religii w ramach projektu „Dyskryminacja dzieci niewierzących i nieuczestniczących w lekcjach religii - Równość w szkole”.
Druk ulotki sfinansowano z grantu Fundacji Batorego.

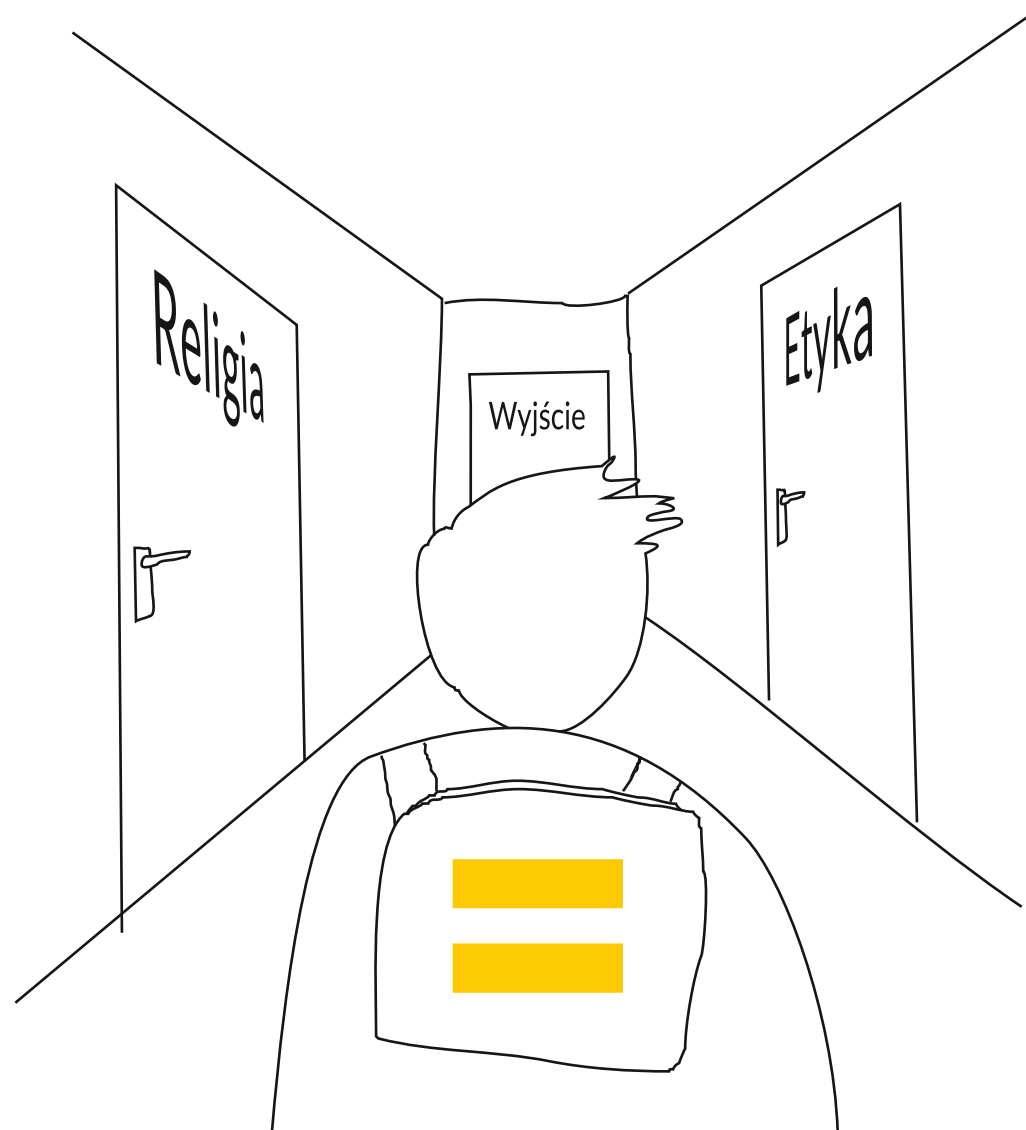

WOLNOŚĆ OD RELIGII
FUNDACJA

FUNDACJA
BATOREGO

LEKCJE ETYKI W SZKOLE PRAWA UCZNIÓW, PRAWA RODZICÓW

OBOWIĄZUJĄCE PRAWO W ZAKRESIE OCHRONY WOLNOŚCI WYZNANIA

Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie. Rozporządzenie MEN w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach

Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Konstytucja RP

Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób. Konstytucja RP

Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych. Konstytucja RP

Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania. Konstytucja RP

Rzeczpospolita Polska jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań. Ustawa o gwarancjach wolności sumienia i wyznania

Kto ogranicza człowieka w przysługujących mu prawach ze względu na jego przynależność wyznaniową albo bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Kodeks Karny

Państwa-Strony będą respektowały prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania. Konwencja o prawach dziecka

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA I ODPOWIEDZI DOTYCZĄCE ORGANIZACJI LEKCJI RELIGII I ETYKI W SZKOŁACH PUBLICZNYCH:

Czy religia i etyka to przedmioty obowiązkowe?

Nauka religii i etyki jest organizowana w szkołach na życzenie rodziców bądź pełnoletnich uczniów. Od 1 września 2014 r. obowiązuje zasada wyrażania tego życzenia w formie oświadczenia pisemnego. Religia i etyka nie są dla ucznia przedmiotami obowiązkowymi, udział w nich jest dobrowolny. O udziale w lekcjach z tych przedmiotów decydują rodzice lub pełnoletni uczniowie poprzez złożenie - na zasadzie dobrowolności - wspólnego oświadczenia. Uczeń może uczestniczyć w zajęciach z religii, z etyki, z obu przedmiotów, może też nie wybrać żadnego z nich. Z uczestnictwa w zajęciach z tych przedmiotów można zrezygnować na każdym etapie edukacji, również podczas roku szkolnego.

Czy szkoła ma prawo domagać się oświadczenia o nieuczestniczeniu w lekcjach etyki/religii?

Szkoła nie ma prawa domagać się oświadczeń informujących o nieuczestniczeniu ucznia w zajęciach z religii i/lub etyki, natomiast w przypadku rezygnacji z udziału w tych zajęciach konieczne jest poinformowanie szkoły o zmianie decyzji.

Czy szkoła ma obowiązek zorganizowania etyki dla każdego chętnego ucznia?

Tak. Jeżeli w danej szkole zgłosi się mniej niż siedem osób chętnych do nauki religii lub etyki wówczas szkoła może zorganizować zajęcia w grupie międzyklasowej lub międzyszkolnej. W przypadku próby utworzenia grupy międzyszkolnej warto jest, powołując się na dobro uczniów, domagać się od władz szkoły oraz organu prowadzącego utworzenia zajęć w danej szkole.

Czy lekcje religii/etyki muszą być na pierwszej lub ostatniej godzinie zajęć na dany dzień?

Rozporządzenie MEN oraz inne obowiązujące w tym zakresie akty prawne nie nakładają takiego obowiązku. Religia może być organizowana pomiędzy innymi zajęciami obowiązkowymi, ale wówczas szkoła jest obowiązana zapewnić opiekę lub zajęcia wychowawcze uczniom, którzy na nią nie uczęszczają. Dyrektorzy szkół powinni umieszczać religię/etykę na początku lub na końcu planu zajęć na dany dzień, ze względu na to, iż są to zajęcia nadobowiązkowe. Tylko takie rozwiązanie gwarantuje realną dobrowolność uczestnictwa. Doradzamy zwracanie się bezpośrednio do dyrektorów szkół z pisemnymi wnioskami o zmianę planu. Z naszych doświadczeń wynika, iż czasem okazuje się to skuteczne.

Wzór pisma znaleźć można na stronie: www.rownoscwzszkole.pl

Jeżeli uczeń uczęszcza na etykę i religię jednocześnie, która ocena będzie na świadectwie?

Na świadectwach promocyjnych i świadectwach ukończenia szkoły wpisuje się:

- poziomą kreską, jeżeli uczeń nie uczęszczał ani na religię, ani na etykę,
- ocenę z religii albo etyki bez wskazywania, z których zajęć jest to ocena, jeżeli uczeń uczęszczał na jedno z tych zajęć,
- dwie oceny, gdy uczeń uczęszczał na zajęcia zarówno z etyki, jak i religii.

Czy uczniowie i nauczyciele mają obowiązek uczestniczyć w mszach i innych uroczystościach o charakterze religijnym, organizowanych na terenie szkół lub inicjowanych przez szkoły?

Zgodnie z zapisami Konstytucji RP art. 53 ustęp 6 „Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych”.

Czy nauczyciel religii może być jednocześnie nauczycielem etyki?

Nie ma przepisów uniemożliwiających nauczycielom religii jednoczesnego nauczania etyki. W opinii Fundacji Wolność od Religii nauczycielem etyki nie powinna być osoba posiadająca ważne skierowanie przez właściwych biskupów lub zwierzchników kościołów do nauczania określonej religii ani osoby duchowne należące do jakiegokolwiek ze związków wyznaniowych. Zgodnie z wymogami podstawy programowej nauczyciel etyki nie może być osobą zobowiązaną do przekazywania norm moralnych tylko jednej religii, ale powinien kształtować refleksyjną postawę wobec wartości etycznych i przygotowywać uczniów do rozpoznawania wartości, niezależnie od religijnych przekonań w tym względzie. Zalecamy również przyjęcie zasady, że nauczycielem etyki może być jedynie absolwent studiów filozoficznych lub absolwent podyplomowych studiów z filozofii lub etyki. Fundacja podejmuje się działań mających na celu wprowadzenie odpowiednich zmian ustawowych w tym zakresie. Prosimy o zgłaszanie nam tego typu przypadków.

Czy w szkole publicznej można odmawiać modlitwę podczas uroczystości szkolnych?

Rozporządzenie MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach w § 12 dopuszcza odmawianie modlitwy w szkole, zaznacza jednak, że odmawianie modlitwy w szkole powinno być wyrazem wspólnego dążenia uczniów oraz taktu i delikatności ze strony nauczycieli i wychowawców. W opinii Fundacji Wolność od Religii nie powinno się odmawiać modlitw podczas uroczystości ogólnoszkolnych, ponieważ nosi to znamiona wymuszenia wobec mniejszości religijnych i mniejszości bezwyznaniowej.